

Telegraful Domn

Nr. 6

Procuratura de stat

(Of.)

Str. Schewis

Loco

Organ național-biser

Abonamentul:

Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marția și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului»
Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate.
Articole nepublicate nu se înapoi.

, după învoială —
inserțiunile
ziarului «Telegraful Ro-
mân» Măcelarilor Nr. 45.

Sinodul arhiepiscopesc

Vorbirea de deschidere

a Înalt Prea Cuvioșiei Sale, Părintelui Dr.
Ilarion Pușcariu, vicar arhiepiscopesc

Domnilor Deputați!

Dorința noastră a tuturor era ca la deschiderea sinodului arhiepiscopesc să avem ca președinte pe Înalt Preasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Dr. Nicolae Bălan fiind prima ocaziune să-L avem în sinod în mijlocul nostru. Imprejurările însă au adus cu sine trebuința să absenteze, mergând la București să participe la recepțiunea Altețelor Lor Principele de coroană Carol și soția sa Principesa Elena. Astfel soarta a căzut asupra mea ca și la această ocaziune să deschid sinodul, cu nădejdea a avea după două zile pe Înalt Preasfințitul Sa sănătos în mijlocul nostru, pentru conducerea lucrărilor sinodale.

Domnilor Deputați!

Hristos a înviat!

Biserica noastră în anii din urmă a trecut norocos peste multe vicisitudini și chiar crize cauzate de războiul mondial, mai ales cu privire la personalul bisericesc. Zile grele ne-au ajuns într'un timp, când scaunul arhiepiscopesc mitropolitan a fost mai îndelungat în vacanță, așa că nu era cine să sfătuiască și apere preoțimea noastră și biserica contra năpăstuirilor din afară. Dumnezeu ni-a ajutat să ajungem timpuri mai bune spre mulțumirea noastră. Scaunul Arhiepiscopesc este întregit și arhiepiscopa noastră are pe arhiepiscopul său. La conducerea ei stă un bărbat destoinic înzestrat cu calități eminente, pe cari încrederea clerului și a poporul l-a chemat în fruntea ei.

În anul trecut la Sf. Rusalii a fost sfințit și introdus în scaunul arhiepiscopesc Înalt Preasfințitul Domn Dr. Nicolae Bălan.

Biserica are lipsă de reculegere, multe sunt trebuințele ei. Ea persecutată și o-ropsită în trecut e chemată acum să-și revendice în noul Stat, drepturile ce-i compet ca biserică dominantă a țării. Soarta ei e pusă în mâni sigure și energice.

Multe sunt problemele, cari prin împrejurări se impun și trebuiesc cu înțelepciune și tact rezolvate.

Unificarea bisericească în primul rând este la ordinea zilei. Arhiepiscopa și mitropolia noastră este jaluză de dreptu-

rile și constituția asigurată prin Statutul organic și insistă pe lângă conservarea lor și pentru generalizarea lor în întreaga biserică ortodoxă din Regatul român. Avem toată nădejdea, că ce este recunoscut de bun și potrivit cu spiritul progresului va triumfa față de curente potrivnice.

O altă chestiune de interes vital este dotația și regularea plăților clerului din partea statului, care preocupă în timpul din urmă preoțimea. La repetite interveniri din partea autorității bisericești s-au obținut și până acum îmbunătățiri însemnate față de trecutul mășter. Factorii statului s-au arătat în privința aceasta cu prevenire și bunăvoință și este speranță că chestiunea aceasta de însemnătate capitală își va afla în timpul cel mai scurt rezolvire mulțumitoare. Aceasta este de lipsă mai ales, că unii dintre preoți pentru scumpirea traiului și-au părăsit posturile lor și au ocupat funcțiuni civile și de stat mai bine dotate, prin ce biserica a suferit mari scăderi; iar acei preoți înșiși cari oarecum au desertat dela postul lor — deși scuzați până la un grad — au dat dovezi că n'au fost pătrunși de chemarea pastorală și conduși de un ideal sfânt.

O chestiune nu mai puțin însemnată este starea școalelor și în deosebi stăruințele de statificare. Scopul școalei nu este numai câștigarea unor cunoștințe lumești, dar mai ales educațiunea, care se face prin religiozitate și religiozitate. Școala a fost fiica bisericii. Aceasta ni-o spune istoria școalelor noastre din patrie. Trebuie să ținem la caracterul religios al omului, care se desvoltă numai în școalele confesionale. Astăzi pentru caracterul școalelor se dă o luptă între stat și biserică mai aprigă decum era sub regimul unguresc de tristă aducere aminte. O parte dintre învățătorii noștri pentru interese materiale ne întorc spatele și se duc la școalele de stat mai bine dotate; măcar că ei mai bine ar trebui să recunoască influința educatoare a religiunii și bisericii asupra tinerimii. Ce este mai trist, pe cât se aude, mulți dintre învățătorii trecuți la stat nu mai conduc la biserică tinerimea școlară în Dumineci și sărbători. Sub astfel de împrejurări simțul religios și bunacuvință în popor scade și poporul lipsit de busola morală — mai ales după războiul mondial — rătăcește și se cangrenează de idei anarhice și de multe secte religioase ce se ivesc.

Autoritatea noastră bisericească îngrijată pentru semnele timpului de astăzi cu porniri rele se silește a preveni acest rău prin îndemnul preoțimii a desvolta o activitate pastorală mai intensă prin ținerea de predici și conferințe, prin întemeierea de biblioteci parohiale, a caselor culturale etc. Se va îngriji pentru o calificare mai aleasă a clerului, ca astfel preotul să fie un adevărat apostol și luptător credincios pentru biserică.

Am atins pe scurt aceste momente și probleme actuale ale bisericii, cari sunt și ale sinodului nostru arhiepiscopesc, pentru a da o icoană despre starea bisericii cu scop a remedia după putință ce este de îndreptat, perfecționându-ne și progresând întru toate, la ceea ce să ne ajute Dumnezeu.

Salutând cu dragoste pe domniile deputați sinodali, declar sesiunea sinodală ordinară din acest an de deschisă.

Sinodul arhiepiscopesc

Serviciul divin.

Dumineca trecută la ora obicinuită s'a celebrat în catedrala noastră sfta liturghie cu chemarea duhului sft., din partea părinților protopresbiteri Lazar Triteanu, Dr. A. Crăciunescu, C. Moldovan și diaconul Sofroniu Morariu.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt bisericesc condus de profesorul T. Popovici.

Ședința de deschidere.

După terminarea ritualelor bisericești deputații sinodali s'au întrunit în sala cea mare a județului, fiind deschis sinodul prin I. P. C. Sa archimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, prin cuvântarea, care o publicăm în fruntea ziarului nostru, ascultată de dnii deputați cu deosebită atențiune, iar la fine acoperită cu vii aclamări. În înțelesul regulamentului sânt numiți notari interinali domniile: Dr. Gheorghe Proca și Constantin Moldovan din cler, iar dintre mireni Pompiliu Dan, Dr. D. Păltineanu, E. Popescu și Dr. E. Șelariu.

Notarul Dr. Gh. Proca citește apelul nominal și se constată că sânt prezenți 41 deputați cari își prezentează literele credenționale.

Prezidentul constată că sinodul e capabil de muncă dispunând de voturile reglementare, prin urmare se intră în ordinea de zi.

Deputații sinodali se împart în patru secțiuni în scopul de a face verificările și anume astfel că deputații din cercurile electorale I—V, vor verifica pe deputații din cercurile din VI—X, aceștia pe deputații din XI—XV, aceștia pe deputații XVI—XX, și aceștia pe deputații din cercurile electorale I—V.

Ordinea de zi pentru ședința de deschidere fiind exhaustivă, prezidentul declară ședința de încheiată și anunță ședința proxima pe Luni 9 Mai n. la 10 ore dimineața.

După terminarea ședinței dnii deputați au făcut o vizită de curtuazie I. P. C. Sale părintelui vicar arhiepiscopesc Dr. I. Pușcariu. Deputatul Ioan de Preda îl felicită, că Dumnezeu

i-a dat putere de a substitui cu deplin succes pe Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Nicolae, absent de acasă în afaceri oficiale și-i dorește dela D-zeu viață și tărie, ca vastele Sale experiențe să le poată pune și de aici înainte în serviciul bisericii noastre.

Plăcut surprins de această manifestare de stimă și iubire I. P. C. Sa părintele Dr. Pușcariu mulțumește dlor deputați pentru urările făcute, promite, că precum în trecut așa și pe viitor va fi la postul său pe cât îl va ținea bunul D-zeu în viață, și îndemnând pe domnii deputați d'a ținea strâns la biserica străbună și așezămintele ei, le dorește dela Dumnezeu viață îndelungată și fericită.

Ședința II-a.

S'a ținut Luni în 9 Mai nou la orele 11 a. m. Președinte vicarul arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, notar Eugen Popescu.

Notarul Dr. George Proca citește protocolul ședinței prime, care se autentică. Urmează rapoartele secțiunilor încredințate cu verificarea deputaților sinodali. În numele secțiunii prime la propunerea raportului Dr. Ioan Fruma se verifică toți deputații sinodali din cler și mireni aleși în cercurile electorale VI—X.

În numele secțiunii a II-a la propunerea raportului Dr. George Dubleş se verifică toți deputații aleși în cercurile electorale XI—XV afară de deputații mireni aleși în cercul Sighișoara a căror acte se pun pe masa biroului spre a se preda comisiei verificatoare.

În numele secțiunii a III-a la propunerea raportului Dr. Ioan Marghita se verifică deputații aleși în cercurile electorale XVI—XX, afară de alegerile mirenești din cercurile Bran și Agnita contra cărora au intrat proteste și cari se vor preda comisiei verificatoare.

În fine în numele secțiunii a IV-a se propune raportul Ioan Pricu verificarea tuturor deputaților sinodali aleși în cercurile I—V.

Sunt deci verificați 54 deputați.

Urmând a se face alegerea comisiunilor, la propunerea deputatului Dr. George Proca se emite o comisiune de candidare, spre a face combinațiunile necesare, constatătoare dñi deputați: Lazar Triteanu, Dr. A. Vlad și Dr. N. Vecerdeș.

Ședința se suspende pe 10 minute.

După redeschidere deputatul Lazar Triteanu proune și sinodul alege biroul și comisiunile în modul următor:

În birou, din cler: Dr. George Proca, C. Moldovan. Mireni: P. Dan, Dr. D. Păltineanu, E. Popescu, Petru Russu, dintre cari președintele, conform § 5 din Regulamentul afacerilor interne, numește notar general pe Dr. G. Proca.

Comisia verificatoare: Din cler: I. Hamsea, P. Piso, Dr. A. Crăciunescu. Mireni: Dr. Olariu, Dr. Dubleş, Dr. Fruma, Dr. D. Pop, Dr. Măcelar, Dr. Dragomir.

Comisia organizatoare:

Din cler: Dr. I. Pușcariu, Dr. V. Saftu, L. Triteanu; mireni: Dr. N. Comșa, I. de Preda, Dr. Vlad, P. Dragici, Dr. Borcia, Dr. Vecerdeș.

Comisia bisericească:

Din cler: S. Medean, A. Păcurariu, A. Ludu, mireni: Dr. N. Schiau, Dr. I. Stoian, Dr. Curta, Dr. I. Bergelezan, Dr. I. Margita, Dr. Boca.

Comisia școlară:

Din cler: Dr. I. Stroia, I. Muntean, V. Domșa, mireni: Dr. I. Bunea, Dr. I. Blaga, I. Pricu, Dr. I. Radu, V. Stanciu și George Popa Liseanu.

Comisia financiară:

Din cler: N. Borzea, D. Moldovan, I. Căndea. Mireni: V. Fincu, N. Macrea, Dr. Holom, Dr. Șelariu, Dr. Oct. Sglimbea și D. Comșa.

Comisia petiționară:

Din cler: Dr. I. Stanciu, V. Gorun. Mireni: G. Dragoș, P. Rusu și Dr. G. Păltineanu.

Comisia școlară specială:

Din cler: Dr. I. Stroia, L. Triteanu, S. Medeanu, Dr. V. Saftu, Nicolae Borzea. Mireni: I. de Preda, P. Drăgici, Dr. Borcia, Dr. Vlad, Dr. Bunea, Dr. Radu, Dr. Comșa, Dr. I. Blaga, V. Stanciu și P. Dan.

Fiind alese comisiunile, din partea biroului se prezintă toate actele înaintate sinodului din partea Consistorului arhidiecezan. — Se împart între diferitele comisiuni spre studiere și raportare.

Biroul prezintă rugărilor următorilor deputați sinodali pentru acordarea de concediu: Dr. Romul Boca, Dr. Ioan Dobre, Dr. Petru Groza, Dumitru Moldovan pentru întreaga sesiune sinodală, a deputatului Dr. Oct. Sglimbea pentru 3 zile, a deputatilor Dr. Iosif Blaga și Vasile Domșa pentru 2 zile. — Concediile cerute se acordă.

Ordinea de zi fiind exhaustivă președintele declară ședința încheiată la orele 11^{1/4}, anunțând ședința proxima pe Marți în 10 Mai nou la orele 10 a. m.

Raportul din plen al Consistorului arhidiecezan conține următoarele:

Preavenerat Sinod arhidiecezan, — Avem onoare a face raport despre afacerile mai importante ale consistorului arhidiecezan din ședințele plenare dela ultima sesiune sinodală a Sinodului arhidiecezan.

1. La locul prim vestim cu deosebită bucurie Preaven. sinod, că nou alesul arhiepiscop și mitropolit I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan, după ce a premers din partea Majestății Sale regelui întărirea alegerii, în ziua de Rusalii, la 17/30 Mai 1920, a fost hirotonit de arhieru în catedrala din Sibiu, prin mitropolitul primat al României Dr. Miron Cristea, asistat de Preasfințitul Lor: Nicodim, episcop de Huși, Eugenie Piteșteanu, locțiitor de Argeș, Vartolomeu Băcăoanu, locțiitor de Râmnic și Noul Severin, Ipolit, episcop de Rădăuți și Ioan I. Papp, episcopul Aradului, și apoi introdus în scaunul de arhiepiscop și mitropolit.

Cu ziua aceasta a încetat starea de văduvie în scaunul de arhiepiscop și mitropolit, și biserica ortodoxă română din Ardeal și-a primit conducătorul său natural.

2. Unirea bisericii noastre cu cea ortodoxă română din vechiul regat a umplut de legitimă

bucurie inimile tuturor românilor ortodocși. Lucrările speciale cu organizarea unificării sânt în curgere și după terminare vom face raport.

3. Alegeri congresuale. În toamna anului 1920 expirând mandatul deputaților la congresul ordinar bisericesc, s'a pus la cale alegere nouă pe baza normelor vechi pentru fosta arhidieceză, când încă nu era constituit consistorul din Cluj. Alegerile s'au făcut în ordine, și actele s'au înaintat la consistorul mitropolitan.

4. Alegerile sinodale. După instituirea consistorului ortodox român din Cluj în toamna anului 1919, s'a făcut o nouă arondare a cercurilor electorale sinodale pentru arhidieceză, care s'a înaintat la congresul național bisericesc din Februar 1920.

Congresul a luat act de noua împărțire a cercurilor electorale sinodale pentru arhidieceză, și fiindcă în acea sesiune congresuală s'a decis ca protopopiatul Alba-Iulia să treacă la noua dieceză a Clujului, afară de unele comune din stânga Murașului, s'a enunțat că pentru arhidieceză să se facă o nouă împărțire a cercurilor electorale sinodale cu eliminarea protopopiatului Alba-Iulia.

Consistorul, în urma acestei hotărâri a congresului național bisericesc, a făcut o nouă împărțire a cercurilor electorale pentru arhidieceza, și fiindcă cercurile cu cădere ale guvernului au aprobat formarea noiei dieceze din părțile nordice ale Transilvaniei, a pus în lucrare noua arondare cu ocaziunea alegerilor sinodale din primăvara acestui an, totodată cu act separat a înaintat la sinod arondarea cea nouă spre aprobare în mod provizoriu, fiind a se face în cursul anului 1921 rectificările, ce se vor arăta de lipsă. Actele electorale se promovează cu raport special.

5. Arondarea nouă a protopopiatelor. Împrejurările schimbate cu unirea bisericilor ortodoxe române, noua regulare a dotațiunii preoției și necesitatea de a se da deosebită îngrijire vieții sufletești în sinul poporului nostru și de a introduce o controlă mai sistematică din partea oficiilor protopresbiterale, toate acestea au motivat o nouă organizare a oficiilor protopresbiterale.

Unele protopopiate azi au 15.000 de suflete, altele preste 60.000, unele au 15 comune altele peste 50. S'a simțit deci necesitatea de a înmulți, de a rotunzi protopopiatele, de a face câțva mai potrivite, spre a asigura o mai ușoară și mai promptă administrare.

Lucrarea aceasta este acum în curgere, sinoadele protopopești au fost provocate să ne prezinte propuneri concrete, ca organizarea să se facă cu consensul sinoadelor protopopești și cu considerarea împrejurărilor locale. La timpul său vom prezenta în chestie raport special.

(Urmează raport despre actele rezolvite, reconstituirea consistorului, protopopiate vacante, și sinoadele protopopești ordinare).

Alte obiecte, cari au format substrat de deliberare în ședințele plenare ale consistorului arhidiecezan, se înaintează cu act special.

FOIȘOARA

Mircea a împlinit un an...

Schiță de Ilie Marin.

Mircea, adevă, după cum îi spune mama lui: «Mirci», a împlinit zilele trecute, nici mai mult nici mai puțin decât 365 de zile! E un poșandic durduliu, sglobiu, curios minune mare și foarte, foarte cum-se-cade... când doarmă.

Dar mai bine o să-l cunoașteți, dacă o să vă descriu o scenă petrecută cu dânsul.

De îndată ce-mi zărește capul pe fereastră, întinde mâna spre mine — stânga mai cu seamă, cu toate că mișcarea îi pornește dela inimă. Bastonul meu îl ademeneste mai mult decât orice. Mânerul lui îl duce la gură și argintul mânerului face cunoștință cu gingiile lui Mircea.

Copilașul are patru dințișori — doi sus, doi jos și i se anunță chiar și «măseaua înțelepciunii». Cel puțin așa-i zic măselii asteia. Sunetele cu cari întovărășește sosirea ei, nu sunt — nu-i vorbă — prea înțelepte, dar nici proaste. Judecați și dvoastră: *mbu, mbu, â, â*,

ââââ. Om să fi să poți da explicația trebuincioasă. Mama lui Mircea ne spune: «acum vrea să zică: e bine» și îl vedem pe copil cum râde cu întreagă fața și cum chiuie, gândindu-se par'că la nunta îndepărtată în necunoscut; «acum e supărat», zice mama, și Mircea pune buza și pleacă puținel capul, cu smocul de păr gălbior de pe frunte, par'că ar fi Napoleon Bonaparte pe Santa-Elena.

Dar Napoleonul nostru se dă repede împăcat și-i crește cursul, numai să-l ridici în brațe spre tavan. Atâta tot — și par'că ar avea comorile lui Iov, așa se bucură și dă din picioare și strigă: *Aa, aa, aa!*

E cuprins de un ghidilici, cum eram eu ca copil, când mă ridicau în slavă vagoanele roatei gigante din Viena.

Mircea se simțește un cap încoronat, căci — spuneți și dvoastră — este puțin să vezi toate lucrurile și pe toți oamenii de jos din perspectiva pisicii, sau de pe creștelele munților, *per summos apices*, cum se pare el în apropierea tavanului?

A, pisica! Ea are de furcă cu domnul Mircea: ori-cât i-ar toarce de sânguincios, nici

odată nu i-a tors destul. Aleargă după ea, o prinde de coadă, o ciupește, scrâșnește, cum poate el: *pis, pis* și apoi isbucnește în acel *mbu, mbu* cu care să-și tot spargă capul toți etimologii de pe lume, că n'au să-i afle porodița etimologică, căci ne aflăm, ca Făt frumos la gura *hăului*, la gura tărâmului celuilalt al graiului omenesc, și pas să mai poți trece dincolo, afară doară cu o putere vrăjită.

Și cum ai vrea să știricești ce se află dincolo, în misterul limbii noastre, cum ai fi gata, câteodată, să-ți tai și tu, din pulpă chiar, carne de om, să o dai pajurei fermecate, care să te ducă pe tărâmul misterului!

O excursie în anticamera misterului am întreprins zilele trecute cu Mircea.

L-a ridicat tata: «*tăta maare*» și dădea din picioare copilul, fericit, implântându-și tot odată mâna în barba albă a moșului. Apoi l-a dat moșul jos, l-a așezat pe picior și a început să-l salte așa. Un deliciu! Ce sânt ceasurile dela Capșa, domnilor politicieni, ce sânt șansonetele dela «Alhambra» și dela «Trei ochi sub plapomă» — față de bucuria lui Mircea!

Și moșul a vrut să l sondeze și mai de-

Sosirea A. S. R. Principei Carol

A. S. R. Principele Carol, însoțit de soția Sa Elena au sosit în 7 Mai la Constanța, unde li s'a făcut primire strălucită.

Duminecă, la ora 11 au sosit cu un tren special în București. La gara de nord i-au așteptat Familia Regală, miniștrii, președinții Camerei și Senatului și corpul diplomatic. La scoborârea din tren, regimentul vânătorilor de munte a dat onorurile militare.

A. S. R. Principele Carol a trecut în revistă regimentul, apoi împreună cu Principesa Elena au trecut în sala de așteptare unde au primit delegațiile și prezentările.

La ora 12, urcați în automobile, au mers la Mitropolie să asiste la serviciul divin, apoi la Palat. Aici s'a făcut recepția de gală. Biserica noastră din Ardeal a fost reprezentată prin I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae.

Ziua următoare, Luni, s'au prezentat înaltul cler, consiliul de miniștri, Academia, delegațiile universităților din Cluj, București, Iași și Cernăuți și alți reprezentanți.

La 10 Mai s'au primit urările de bine ale armatei. Seara a fost reprezentație de gală la teatrul național. Serbările au decurs cu mare însuflețire în toată țara.

Asociația creștină

În Anglia s'a înființat o asociație creștină a tinerimii universitare.

Această asociație, a tinerilor creștini, are filiale în 35 de țări, la 2500 de universități și colegii universitare, cu cel puțin 200.000 membri, studenți și profesori. Se întinde până în cele mai depărtate țări din orient, Japonia și China. Un deputat al societății, Robert Waldeyr, a ținut zilele acestea conferințe în București și Cluj. Cu acest prilej, s'au dat următoarele deslușiri asupra asociației și a misiunii sale în țara noastră:

Am venit să propagăm și între tinerimea universitară română necesitatea înființării unei organizații pe baze morale și religioase prin care tinerimea să ajungă a fi condusă de cele mai bune principii în lupta pentru existență.

Scopul asociației creștine este:

Înarmarea tineretului cu principiile morale și religioase, profese de Isus Hristos, ca întărit astfel să iasă învingător în lupta pentru formarea caracterului.

Tinerimea să aibă în vedere în această luptă personalitatea lui Isus ca Mântuitor, și să tindă a adopta cât mai multe din principiile sale, pentru ca să se ridice deasupra răului și să fie condusă numai de idei folositoare, spre binele tuturor.

Prin această organizare dorim să realizăm legături internaționale mai prietenești.

Asociația dorește să vină în ajutorul studentului pentru a-l da mai tare societății, ca apoi studentul astfel crescut să vină și el cu puterile sale în folosul semenilor săi.

parte și l-a întrebat: e bine? Mircea a dat din cap și a râs: a a a, cu nota, pe care o dau bancherii, când flutură un dolar urcat la curs. Acum s'a început o conversație, care a avut cam următoarea desfășurare:

Moșul, voind să imprime în memoria lui Mircea, cuvintele noastre: *Nasu, nasu*, i-a arătat nasul. Mircea l-a privit mirat. Ce voiau să facă cu bucata asta de carne cu «simonide», pe cari, mic fiind, le scoteam tatii, până ce striga tata: ham!? «*Nasu, nasu!*»

Și priveam la născiorul lui Mircea. O! mi-am zis, va trebui să ți-l panțerezi în timpul apropiat bine de tot, dacă vrei să trăiești! Imprumută pielea unui hipopotam, căci ai să dai de multe miasme pe lume și un nas fin, un nas delicat, ar fi silit să strănute în fiecare minut!

Drept răspuns a lovit Mircea cu mâna, peste nas: «Las numai pe mine!», par'că ar fi fost Mircea cel Bătrân, la Giurgiu, așteptând pe reprezentanții Semi-lunei...

Acum a urmat mai departe moșul lecția, gândindu-se la «tata Comenius»:

«Ochi... ochii!...» și și-a dus degetul la ochi. Mircea s'a uitat la ei cu un aier de:

E necesar ca dorința de dezvoltare în acest sens să existe în sânul studențimii. Acești studenți să formeze un grup, unde să studieze Sf. scriptură, principiile morale ale lui Hristos și să le aplice în viață. Formându-se la fiecare universitate din țară astfel de grupuri, ele vor alcătui o Federație care va intra apoi în legătură cu Asociația. În acest fel, studențimea intră în numărul celor cari luptă pentru triumful ideii creștinismului.

Scopul primordial al Asociației fiind formarea caracterelor, este lăsat în latitudine studenților să afle mijloacele prin care să ducă la izbândă munca începută. Pentru aceasta avem nevoie de membri devotați.

Programa

examenelor dela școala normală «Andrei Șaguna» din Sibiu, la finea anului școlar 1920/21.

26 Mai: Examen în scris din limba și lit. română cu elevii particulari ai cl. VIII.

27 Mai: Examen parțial de capacitate din obiectele tehnice cu elevii particulari ai cl. VIII.

28 Mai: Examen parțial de capacitate în scris din matematica cu elevii regulați și particulari ai cl. VIII.

30 Mai—2 Iunie: Examene orale parțiale de capacitate cu elevii regulați și particulari ai clasei VIII.

4 Iunie: Examen de capacitate final în scris.

14—15 Iunie: Examene în scris cu elevii particulari ai cl. I—VII.

16—25 Iunie: Examene orale cu elevii regulați și particulari ai cl. I—VII.

26 Iunie: Încheierea festivă a anului școlar.

27 Iunie—2 Iulie: Examen de capacitate final oral.

Din conferința corpului profesoral, ținută la 30 Martie 1921.

Dr. V. Stan
director

George Enescu

Celebru artist George Enescu vine la Sibiu, pentru a da un concert de vioară.

La aceste concerte sale, date în Paris și în alte mari orașe europene, au dovedit genialitatea marelui nostru artist.

Sibienii cari aprețiază muzica, nu vor pierde ocazia de-a asculta arta miraculoasă a neîntrecutului măiestru, care a publicat numeroase compoziții de simfonii, sonate, rapsodii, poeme, variațiuni, melodii ș. a.

Enescu a început să compună de timpuriu, dela vârsta de 16 ani, (acum e de 42 de ani). A studiat în conservatorul din Viena și Paris; a fost elev al lui Hellmesberger, Faure și Massenet. Este adept al școlii moderne franceze.

Concertul său din Sibiu se ține Vineri, în 13 Mai n., în sala dela Urania, ora 8 seara.

«mie-mi spui»?! și și-a adus, de sigur, aminte de ceasurile de somn, căci și-a purtat și el degetele pe la ochi și ni-a arătat, intuitiv, cum vine «Moș lene pe la gene»... O, mi-am zis eu, înarmează-ți ochii cu multă muniție de pânze groase, pe cari să le tragi, ca să fii scutit de vederea murdăriilor de pe lume! Vei da de mulți ochi de broască, ochi, ce se cred ochi de priveghitoare — vei găsi multă burtă-verzime, care se va crede un.. Cucuzel (vorba lui Creangă), vei mai vedea, — și aici am plecat capul, rușinat în fața copilului... vei mai vedea mult sânge nevinovat, curgând, și te vei întreba: văd eu aievea toate astea?!

Moșul și-a purtat acum degetul la scoica urechii și a rostit respicat: «U-re-chea! U-re-chea!» «Ha ha!» râdea cineva în mine, «cu urechea asta mititică a ta, câte năsbătii nu vei auzi! Câte prostii gogonate, de-ți va sta mintea'n loc! Și cât de puține adevăruri, să le trimiți la zestrea sufletului tău! Ce sunete false au să-ți bată la toba urechii, sunete lingușitoare, sunete de Sirenă. Vei avea tu ceară destulă să-ți torni în urechea asta a ta și ai să te legi, ca Odisseu, de catartul corăbiei tale?»

(Va urma)

Revizoratul școlar al județului Sibiu

Nr. 291/1921.

Convocare

În baza ordinului Ministerului Instrucțiunii, Secretariatul general, dto 28 Februar a. c. Nr. 5903/1921 și în înțelegere cu comitetul județan, prin aceasta convoc învățătoria română dela toate școlile primare din județul Sibiu la conferința, care se va ține în zilele de 3 și 4 Iunie st. n. 1921 în sala cea mare a prefecturii județene cu următoarea

Programă:

1. Serviciul divin în catedrală la ora 9^{1/2} a. m.
 2. Deschiderea conferinței prin revizorul școlar la ora 10^{1/2}.
 3. Învățătorul și școala muncii, (disertație).
 4. O lecție din limba română cu cl. IV.
 5. Cultul limbii ca mijloc al unității noastre naționale, disertație.
 6. Unitatea limbii românești, lecție practică cu cl. VI.
 7. Dare de seamă despre literatura pedagogică mai nouă.
 8. Raportul revizoratului școlar despre starea învățământului din județ.
- Cheltuielile de deplasare se fixează cu 100 lei pe durata conferințelor.
- Sibiu, 25 April 1921.

Dr. Ioan Stroila
revizor.

Știrile zilei

Știre personală. I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul nostru Nicolae a plecat cu trenul de Sâmbătă la București pentru a lua parte la primirea A. S. Regale principelui moștenitor Carol și a soției Sale, principesei Elena, cu prilejul sosirii Lor în țară. I. P. S. Sa s'a napoiat la reședință Luni d. a., iar astăzi, Marți, conduce ședințele sinodului arhiepiscopiei.

Glorificarea lui Alecsandri. Direcțiunea teatrului național din București intenționează să ridice în fața teatrului un monument în cinstea poetului național Vasile Alecsandri. Monumentul va avea ca subiect o scenă din Fântâna Blanduziei, și anume va înfățișa pe Galus și Getta lângă apa fântânii. Figurile acestea două vor fi în bronz pe un fond de stâncă, din vârful căreia va izvoră șuvoiul de apă căzând în cascadă. Lucrările se încep zilele acestea.

Peregrinaj la Mănăstirea Brâncovească dela Sâmbăta de sus. Vineri, în ziua Marelui muncenic Gheorghe, Înalt Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Dr. Nicolae Bălan, însoțit de directorul școlii normale Dr. V. Stan și de diaconul Sofronie Morar a făcut un peregrinaj la Mănăstirea din Sâmbăta de sus, clădită de cucernicul Voevod al țării Românești, Constantin Brâncoveanu. În Sâmbăta de jos s'a atășat la peregrinaj și prințul Brâncoveanu, un vâstar al familiei Brâncovenești, care venia adus de dorul să vadă așezămintele străbunilor săi pe pământul Ardealului, precum și o ceață de călăreți, împodobiți ca la nuntă. În Sâmbăta de sus Înalt Prea Sfinția Sa a fost întâmpinat de protopopul Făgărașului N. Borzea, de preotul local V. Pop, de preoții tractului, în odăjdii de d. Oct. Vasu, mulți intelectuali și de imens popor. După sărutarea sf. evangheliei procesiunea a pornit spre biserică iar de aci spre Mănăstirea așezată într-o fermecătoare poiană la poalele Carpaților. La Mănăstire Înalt Prea Sfinția Sa a servit o sfântă liturghie sub cerul liber cu mare asistență de preoți, în prezența prințului și a unui număr mare de credincioși, adunați aici din toate satele din jur. După sfințirea apei, Înalt Prea Sfințitul mitropolit a ținut poporului adunat o preafrumoasă cuvântare ocazională, apoi a stropit cu apă sfințită publicul, ruina mănăstirii și izvorul tămăduitor dela colțul altarului acesteia. O zi de primăvară strălucitoare a ridicat splendoarea sfintelor slujbe, cari vor rămâne neșterse în amintirea poporului. După terminarea slujbei, mitropolitul, prințul, și numeroasa sa suită de preoți, și intelectuali au

luat o gustare în umbra fagilor înverziți, apoi au plecat spre Sâmbătă, răcoriți de o ploaie bine-făcătoare. Aici I. P. S. Sa a vizitat castelul Brancovenesc, pe harnicul preot local, Vincențiu Pop, și apoi în uralele poporului, despărțindu-se cordial de Prințul Brâncovean, de preoți și intelectuali, seara s'a înapoiat la reședința sa din Sibiu.

Instalarea arhiepiscopului Gurie al Chișinăului și Hotinului se face Duminecă în 2/15 Mai 1921 la Chișinău. Vor asista și delegați ai mitropoliilor din Transilvania și Bucovina.

Societatea ortodoxă națională a femeilor române se întrunește în congres la Chișinău în zilele de 26 — 29 Mai a. c. Un număr de bilete sânt depuse la mitropoliile din București, Iași, Sibiu și Cernăuț pentru preoți cari doresc a lua parte la congresul dela Chișinău.

Ziua de 10 Mai v. (23 Mai n.) se va serba din partea Asociațiunii dela Sibiu. În preziua, Duminecă, d. a. va fi o conferință despre însemnătatea zilei. Luni d. a. serbare populară, seara teatru. Se va juca piesa Ovidiu, a lui Alecsandri, de tinerimea școlară din oraș.

Deschidere de băi. Băile de stat din Ocna Sibiului se deschid Duminecă în 15 Mai, cu solemnitățile obișnuite.

Hymen. Dl Ionel Pinte, șeful districtului II Cluj, și dsoara învățătoare Elența Todea din Balșa, logodiți în 2 Mai a. c.

Congresul al 12-lea al Asociației generale a membrilor corpului didactic primar din România s'a deschis în 4 I. c., în sala Fundațiunii Carol din București, sub președinția dlui V. Păunescu. În primele ședințe s'au discutat: Importanța, pregătirea, recrutarea, titlul și înaintarea, învățătorilor potrivit vremii actuale; situația materială, chestiunea suplimentelor nepregătiți ș. a.

† Maria Glava născ. Mane, soția preotului ort. rom. Avram Glava din Dealu mare (prot. Deva) după o boală chinuitoare și îndelungată, împărțită cu s. taine, a răposat în etate de 40 de ani în 2/16 April a. c. Rămășilele pământești ale răposatei s'au depus spre veșnică odihnă în 5/18 April a. c. în pământul propriu de lângă cimiterul s. biserici din Dealu-mare. Odihnească în pace.

Congres economic se ține în 13 și 14 Mai la Alba-Iulia, pentru a discuta reforma agrară, impozitele, și politica economică în legătură cu importul și exportul.

Reprezentăția teatrală dată Duminecă seara în sala teatrului, de Reuniunea meseriașilor rodin Sibiu, a întrunit un public în mare număr: toate locurile din teatru au fost ocupate. Diletanții n'au cruțat nimic pentru a da spectatorilor una din serile cele mai variate și plăcute, începând cu tabloul patriotic și național «Murășanu» redat cu un pronunțat talent de dl D. Axente, secundat de tinerul Cornel Axente și dsoara Victoria Baci și, ca dirigent, dl Ion Stanciu. Au stărnit veselie și duioșie piesele, în parte cunoscute: Cum povestea o bunică, Moștenirea dela răposata; și mai ales poetica Șezătoare la țară, cu melodioase cântece țărănești și cu un dans voinicesc. Rolurile au fost susținute cât se poate de corect de dnele și dsoarele: Axente, Crișan, Vestemean, Duca, Stanciu, Baci, și de dnii: Axente, tot odată și regisor, Chidu, Cojocar, Săsărman, Simoneti, Stanciu, Maier și băiețelul Mircea Axente. Constatăm hărnicia meseriașilor noștri atât în atelier, cât și pe scenă, spre mulțumirea tuturor.

La Tușnad. Situat într-o regiune dintre cele mai romantice, Tușnadul cu băile și izvoarele sale este vizitat de an de an de-o mulțime de oaspeți din toate părțile țării, precum și din străinătate. Aerul de brazi, apa înviorătoare, și excursiunile ce se pot face cu ușurință, contribuie la restaurarea și întărirea organismului omenesc slăbit prin lipsa de sânge, nervositate, migrenă, cataruri, reumatism ș. a. Direcțiunea băilor «Tușnad» aduce la cunoștința On. Public, că a aranjat baia conform cerințelor actuale. Stau la dispoziția oaspeților: odăi plăcute, băi calde și reci, mai multe restaurante și pensioane. Locuri de distracție, cofetărie, muzică, lac cu luntre, teren pentru tenis, și mai multe locuri pentru excursii. Sezonul durează din 1 Iunie până 15 Septembrie. Reținerea camerelor se execută prompt, și pentru rezervarea acestora este a se adresa către: Direcțiunea băilor la Tușnad.

Nou atlas. Institutul cartografic G. Ferytag & Berndt, Viena (VII. Schottenfeldsdasse 62) a tipărit ediția din 1921 a *Atlasului universal* (Welt-Atlas), care cuprinde 211 harte colorate, pe 124 pagini. Prețul broșat 40 mărci, legat 50 de mărci. Harta României arată de astă dată mai toate localitățile cu numele lor românesc și în parte nemțesc. Numirile ungurești s'au mai redus.

În «Biblioteca meseriașului român» editată de «Reuniunea meseriașilor români din Sibiu» au apărut următoarele 2 broșuri în a doua ediție: 1. Nr. 2. «Pribegii», comedie în 2 acte, localizare după Nestroy de Dr. Sebastian Stanca. Prețul 5 Lei, plus porto poștal 1 Leu. 2. Nr. 4. Bucovină n'a învățat și umblă la înșurat, sau «Vlăduțul mamei», comedie într'un act de Lupean. Prețul 4 Lei, plus porto poștal 1 Leu. — Se pot procura dela Reuniunea meseriașilor, Sibiu, str. Brukenthal Nr. 17, precum și dela toate librăriile din Sibiu.

Cinema Apollo, Piața Herman, Sibiu. În 10 Mai: Vârtejul, dramă. În 11 și 12 Mai: Vagabundul, piesă de senzație. Inceputul la ora 7 și 9 seara.

Concurs

«Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român» publică concurs pentru cea mai bună lucrare scrisă în românește asupra temei istorice, cu subiectul:

Revoluțiunea din anul 1918 și unirea Ardealului cu România.

Condițiile de concurs sânt următoarele:

1. Lucrările se vor trimite în timp de un an dela data publicării concursului.

2. Manuscrisurile, — fără subscriere, însoțite de un plic închis, cuprinzând numele și adresa autorului și în afară provăzute cu un motto sau pseudonim, — vor avea să fie înaintate la adresa secretarului literar al «Asociațiunii», Sibiu, Str. Șaguna 6.

3. Lucrările înrate la concurs se vor da spre cenzurare Secțiunii istorice a «Asociațiunii», exclusă fiind orice apelație contra hotărârilor acesteia.

4. Lucrării celei mai bune, vrednice de premiat, i se va acorda premiul de Lei 2000 — pus la dispoziția «Asociațiunii», pentru acest scop, de către dl R. W. Seton Watson (Scotus Viator), marele prieten al românilor.

Sibiu, în 22 IV. 1921.

A. Bârseanu
prezident.

Romul Simu
secretar.

Nr. 1750—1921

(55) 1—1

Publicațiune

Subprefectura județului Sibiu și funcționarii ce au nevoie de 300—500 stângini lemne de fag pentru foc. Pentru asigurarea acestui cant de lemne se ține în 31 Mai a. c. la ora 11 la subprefectura județului Sibiu o pertractare de oferte închise.

Condițiunile se pot vedea în orele oficiale. Sibiu, la 4 Mai 1921.

Schöpp m. p.,
subprefect.

Nr. 2520 Școl.

(54) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de profesor de religie la liceul «Timoteiu Cipariu» din Ibașfalău, în regulă sistemizat, publicăm concurs cu termen de 15 zile, socotite dela prima publicare.

Numirea profesorului de religie se face din partea Consistorului arhidiecezan în conformitate cu dispozițiile §-lui 122 pct. 6 din Statutul organic. Numiții pot fi preoți cu examen de maturitate, cari întruiesc condițiile stabilite în actul Consiliului dirigent Nr. 12273/1919, respective, cari au ascultat cursurile pentru profesorii de religie la Universitatea din Cluj. Preferință vor avea candidații cu studii academice, precum și aceia, cari au făcut examenul pedagogic profesoral.

Profesorii de religie vor fi din partea statului egal retribuiți cu ceilalți profesori secundari.

Petițiile de concurs instruite cu documentele necesare sânt a se înainta, în termenul deschis, Consistorului arhidiecezan.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută în 8/21 April 1921.

Consistorul arhidiecezan

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal
în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 20 Lei.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii, medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Șteaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români.

Calendarul arhidiecezan pe 1921 costă fără șematism 10 lei cu porto cu tot.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu

Cântece pentru voce și piano

de

Emil Monția

Caetul IV:

15. Singur și rob de jale, poezia de St. O. Iosif.
16. Dorobanțul, poezia de G. Coșbuc.
17. Nemurirea e un vis, poezia de Algeorge.
18. Cobzarul, poezia de St. O. Iosif.
19. Cântec de leagăn, poezia de I. U. Soricu.

Prețul Lei 10.—, plus porto poștal Lei 2.—

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școalele secundare:

Ziarul de casă.
Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
Coale pentru registrele de exhibite.
Tipărituri pentru bugetele școlare.
Procese verbale la examenele particulare.
Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.
Bilet de informație la însușări pt. fiecare elev.
Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școalele primare:

Registre pentru absenții și clasificări.
Maticole școlare.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare următoarele cărți:

- Dr. P. Șpan: Călăuza Noului Abcdar.
— Cartea de cetire a II-a.
— Poveștile în educația școlară.
— Treptele formale ale învățământului.
— Școala lui Șaguna.
— Lecții de psihologie.
— Lecții de pedagogie.
— Idei pregătitoare în pedagogie.
— Lecții de didactică.
— Întrebări de educațiune și instrucțiune.
— Dr. Daniil P. Barcianu, viața și activitatea lui

Comandele se pot expeda prin poștă contra rambursă.